

Raportti:

Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhoollon lisäämiseen ja kehittämiseen, Vihdin lukio 1.3. – 31.12.2023

Kirjatut tavoitteet & toimenpiteet

Lukion yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittäminen vastaamaan opiskelijoiden kokeman koulu-uupumuksen haasteeseen Olkkari-toiminnan kautta.

- 1.3.2023 Vihdin lukiossa aloitti erityisavustuksella palkattu yhteisöllisyyskoordinaattori, jonka toimenkuva on määritelty rahoitushakemuksessa esiin tuotujen tavoitteiden pohjalta. Yhteisöllisyyskoordinaattori on toiminut tässä työssä yhdessä henkilö- ja opiskelijakunnan kanssa kuunnellen, kehittäen ja mahdollistaen. Yhteisöllisyyskoordinaattori on lisäresurssi, joka mahdollistaa aikaa ja toiminnallisia resursseja kehittämistyöhön asioissa, joihin opetus-, ohjaus- ja opiskelijahuoltohenkilöstöllä ei oman toimen ohessa ole riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia.
- Yhteisöllisyyskoordinaattorin yksi keskeinen tehtävä on olla läsnä, kohdattavissa ja saavutettavissa oppituntien ulkopuolella tapahtuvissa tilanteissa esim. Olkkarissa, tauoilla, hyppytunneilla sekä muissa tilanteissa, joissa opiskelijat eivät ole oppitunneilla tai muuten opetus- ja ohjaushenkilöstön ”silmien alla”.
- Kehittämistehtävät ja syntyneet toimenpiteet ovat rahoituskauden aikana olleet sellaisia, joita tarvitaan ja joiden on tarkoitus jäädä rakenteisiin pysyvästi. Yhteisöllisyyskoordinaattorin vakituisen palkkauksen ei hankkeen päättyessä ole määritelty resurssia.

Lukion yhteisöllisen opiskeluhoollotyön kehittäminen tapahtuu rakentamalla Vihdin lukiossa paikkansa vakiinnuttaneen Olkkarin ympärille opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukevia rakenteita:

Nostamalla hyvinvointiteemoja somessa ja pop up-tapahtumina, esim. mielenterveyteen ja seksuaalisuuteen liittyen

- Teemojen suunnittelemisessa yhteisöllisyyskoordinaattori on tehnyt kyselyjä opiskelijoille sekä tulkinnut yhdessä opiskeluhoolloryhmän kanssa abi- ja kouluterveyskyselyjen kautta esiin nousseita aiheita. Opiskelijoiden kohtaaminen koulun käytävillä ja Olkkarissa oppituntien ulkopuolella ovat antaneet myös paljon tietoa ja materiaalia siitä, millaista ennaltaehkäisevää tukea he kaipaavat, toivovat ja tarvitsevat.
- Olkkarissa on toteutettu ns. teemaviikkoja em. kerätyn tiedon perusteella. Teemaviikkoja ovat olleet mukana yhteisöllisyyskoordinaattorin ja kuraattorin lisäksi suunnittelemassa ja toteuttamassa opettajia, opiskelijoita sekä verkostoyhteistyökumppaneita seurakunnasta ja koulunuorisotyöstä.
- Opettajakunnan kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta ja johdon tuella olemme saaneet Olkkariin myös opettajavahvistusta sekä vapaamuotoisiin kohtaamisiin että suunnitelmallisempien teemojen toteuttamiseen. Opettajaresurssiin vaikuttavat kuitenkin vahvasti opettajien ensisijaiset tehtävät ja tämä toiminta on hankkeen päättyessä edelleen kehittämisvaiheessa.
- Sosiaalisessa mediassa sekä lukion infotv:ssä on pidetty esillä em. aiheita sekä valtakunnallisesti näkyviä teemoja, joita esim. Mieli ry ja Nyytti ry ovat tuottaneet ja toteuttaneet.
- Marraskuussa 2023 järjestettävällä Valoviikolla (Hyvinvointiviikko, viikko 45), oli hyvinvointiin liittyviä teemoja esillä koko viikon ti-pe. Viikolla alueen toisen asteen toimijat tekivät yhteistyötä ja saimme Luksiasta ammattiin opiskelevia nuoria toteuttamaan Vihdin lukiolaisille hyvinvointia eri toimintojen kautta (niska-hartiahieronta, käsihoidot – ja hieronnat, pikakampaukset ym.)

Hyvinvointiteemojen esillä oleminen on ollut yhteisöllisyyskoordinaattorin keskeinen työtehtävä. Valoviikon organisoinnista ja toteutuksesta vastasi yhteisöllisyyskoordinaattori yhdessä sosionomiharjoittelijansa kanssa. Opettajien hyvinvointitiimi oli mukana käytännön toteutuksessa.

Hyödyntämällä yhdyspintoja lukion hyvinvointityön tukena: hyvinvoinnin vuosikello yhteistyössä opiskelijakunnan, nuorisotoimen ja seurakunnan kanssa

- Hyvinvoinnin vuosikellon kokoaminen on tapahtunut Olkkari-toiminnan ja Olkkarin teemaviikkojen myötä. Nuorisotoimi ja seurakunta ovat Vihdin lukion viikoittaiset verkostoyhteistyökumppanit. Noin kaksi kertaa lukukauden aikana yhteisöllisyyskoordinaattori ja kuraattori ovat tavanneet verkoston yhteisen suunnittelun merkeissä. Näin olemme yhteistyössä luoneet hyvinvoinnin vuosikellon pohjan Vihdin lukioon.
- Vuosikelloon on nimetty teemoja ja tapahtumia kouluvuoden ja sen myötä esiin nousevien aiheiden mukaisesti. Myös valtakunnalliset opiskeluhuvinvointiin liittyvät aiheet on huomioitua vuosikellossa.
- Hyvinvoinnin vuosikello on päivitettävissä oleva työkalu.

Aiemmin Jeesari-hankkeen aikana kootun hyvinvointimateriaalin esillä pitämistä ja hyödyntämistä sekä uuden tuottamista esimerkiksi ryhmänohjaajien hyödynnettäväksi

- Jeesari-hankkeen materiaali on osittain luotu korona-ajan poikkeusolojen tueksi ja näin ollen ne eivät kaikilta osin ole enää tänä päivänä hyödynnettävissä eikä päivitettävissä sellaisenaan. Muokkaamalla ja uutta luomalla on rahoituskauden aikana tuotettu tilannekohtaista materiaalia, joka tukee em. hyvinvointiteemoja sekä niistä viestimistä. Materiaalit jäävät osaksi erilaisten tapahtumien mallintamista ja ovat käytettävissä / muokattavissa jatkossa vastaavissa tilanteissa.
- Opiskeluhuoltoryhmän tapaamisessa 12/23 sovimme, että yhteisöllisyyskoordinaattori tallentaa materiaalit Driveen luoden niille oman kansion nimellä ”Yhteisöllisyyskoordinaattori”
- Hyvinvointimateriaali on ollut hankkeen aikana luontevasti esillä lukion käytävillä olevissa infotv-ruuduissa sekä Vihdin lukion instagram-tilillä.
- Olemme hyödyntäneet valtakunnallisia teemoja ja materiaaleja osana Vihdin lukion hyvinvointityötä ja viestintää. Esim. Mieli ry, Nyytti ry, Lukiolaisten liitto jne. Viestintä on ollut ensisijaisesti hyvinvointikoordinaattorin vastuulla.

Kouluttamalla tutoreita hyvinvointityön tueksi

- Vihdin lukion tutortyössä on vahvat ja perinteikkäät pohjat. Rahoituskauden aikana tutoreiden koulutukseen lisättiin hyvinvointiteema osana tutorin omaa hyvinvointia ja nostettiin esiin aiheita, jotka tukevat tutoreiden reagoimista esim. yksinäisyyteen. Yhteisöllisyyskoordinaattorin ja tutoreiden kesken käydyssä vuoropuhelussa syntyi *Tutustu uusiin -pöytä* yläkoulun ja lukion yhteiseen ruokasaliin.
- Rahoituskauden uusi innovaatio tutortoiminnassa on syksystä 2023 ollut alkaen ns. ”tuutorivälkkä”, jonka tarkoituksena on kohdata ja kuulla tutoreiden omaa jaksamista sekä ajatuksia lukion hyvinvointitoiminnan kehittämiseksi. Tuutorivälkät järjestää yhteisöllisyyskoordinaattori yhteistyössä yhden opon kanssa.
- Vuoden 2024 aikana toiminta kehittyi entistä enemmän hyvinvointia tukevaan suuntaan vertaistuen kautta. Aloite ja ideat tähän ovat syntyneet tutoreiden omassa piirissä. Tuutorivälitunteja tullaan jatkossakin järjestämään pari kertaa lukukaudessa tai tarpeen mukaan.

Vahvistamalla opiskelijoiden osallisuutta

- Opiskelijoiden osallisuus näkyy Vihdin lukiossa ensisijaisesti kyselyjen ja opiskelijakunnan hallituksen toiminnan kautta.

- Olkkarissa toteutuvilla teemaviikoilla on aina jotain opiskelijoita osallistavaa toimintaa.
- Opiskelijat ovat myös tuoneet omia ideoitaan esim. Olkkariin, ja näiden toteuttaminen on mahdollistunut yhteistyössä opiskelijoiden ja verkoston kanssa.
- Syksyllä 2023 yhteisöllisyyskoordinaattori ja hankeharjoittelija teettivät opiskelijoille hyvinvointikyselyn (kouluterveyskyselyn tulosten tultua) ja kyselyn pohjalta syntyi marraskuisen Hyvinvointiviikon sisältöä sekä itse tapahtumaan että some- ja infotv-viestintään. (Yhteisöllisyyskoordinaattori hyödyntää kyselyn tuloksia myös toisessa hankkeessa syntyvän Hyvinvoinnin tueksi -sivuston luomisessa).

Pitämällä esillä Someturvan palveluita

- Yhteisöllisyyskoordinaattori on toiminut syksystä 2023 alkaen Vihdin lukion Someturva -vastaavana. Someturvaan liittyy kuukausittaisia tehtäviä, joiden tarkoitus on tuottaa informaatiota sekä jakaa tietoa sosiaaliseen mediaan liittyvistä ilmiöistä ja Someturva-palvelusta. Sosiaaliseen mediaan liittyvät haasteet haastavat opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia monella tapaa.
  - Elokuun teemana hyvinvoinnin vuosikellossa oli ja on jatkossakin Someturva ja sen myötä turvallinen käyttäytyminen sosiaalisessa mediassa. Elokuussa ja uudestaan myöhemmin lukuvuoden aikana yhteisöllisyyskoordinaattori viestii asiasta monikanavaisesti niin opiskelijoille ja heidän huoltajilleen kuin myös koulun henkilökunnalle.
- Yhteisöllisyyskoordinaattori ja hankeharjoittelija teettivät syksyllä 2023 kevyen kyselyn Someturvan hyödyistä opiskelijoille. Yhteisöllisyyskoordinaattori on myös osallistunut Someturvan tiedotus- ja koulutustilaisuuksiin. Keräämämme tiedon ja tekemiemme havaintojen pohjalta Someturva -viestintää on hyvä jatkaa vahvasti jatkossakin.

Vihdissä 9.1.2024

Tuula Hapulahti, Yhteisöllisyyskoordinaattori (hanketyöntekijä)